

החטיבה השיקומית
Rehabilitation division

הכנס השנתי 2020 - יום עיון מקוון

קורונה כמשל:

<https://secure.cardcom.solutions/e/xGXa>

שיקום במצבי אי-ודאות

25/11/2020

[להרשמה](#)

תכנית הכנס

התכנסות	9:00-8:30
דברי ברכה: מר יורם שליאר, יו"ר הפ"י מר גבי פרץ, הפסיכולוג הארצי נציג הוועדה המדעית מר יותם בן-שץ, יו"ר החטיבה	9:20-9:00
מושב 1: פסיכולוגיה שיקומית ב"קו הראשון" - מחלקות הקורונה	
<ul style="list-style-type: none"> • "מבדידות האנשים הופכים..." - פסיכולוגיה שיקומית במחלקות "כתר" ובמערך הכללי: מודל התערבות פסיכולוגי במרכז הרפואי "שערי צדק" מרצות: גב' נעמי מימון וד"ר מיכל בראון 	10:20-9:20
הפסקה	10:35-10:20
<p>מושב 2: פסיכולוגיה שיקומית ב"קו השני" חלק א' - שימוש בטכנולוגיות עם העלייה בצורך/אילוץ לטיפול מרחוק</p> <ul style="list-style-type: none"> • טכנולוגיה בשירות בריאות הנפש: ניטור אקולוגי ואימון קוגניטיבי מרחוק במצבי משבר ולחץ מרצה: ד"ר מור נחום • "מאחורי המסך" - וידאו ככלי טיפולי בעבודה עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי בתקופת הקורונה מרצה: גב' לאה פיין • שיקום מרחוק באמצעות מציאות מדומה: יישום עכשווי בשטח ותוכניות לעתיד מרצה: מר עידו מי-רז 	12:05-10:35

תכנית הכנס

הפסקה	12:20-12:05
"הגנה מאנית" – פעילות חברתית מקוונת	12:50-12:20
מושב 3: פסיכולוגיה שיקומית ב"קו השני" חלק ב' - השפעות פסיכולוגיות של המשבר על הקהילה, והתאמת השירותים והמענים הפסיכולוגיים	14:10-12:50
<ul style="list-style-type: none">• אספקטים פסיכולוגיים של היעדר יציבות תעסוקתית במהלך מגיפת הקורונה• מרצים: ד"ר עמיחי בן-ארי, פרופ' דנה מרגלית ומר אלי מימון	
<ul style="list-style-type: none">• הפעלת תוכניות לשיקום נוירופסיכולוגי בזמן קורונה• מרצות: גב' לימור שרוני וגב' ניצן יוסף• טיפול קבוצתי מרחוק: אתגרים והזדמנויות• מרצות: גב' עדי עוז וגב' יעל עברון• "אם יש את נפשך לדעת": קבוצת גמרא בזום לאנשים עם פגיעה מוחית• מרצה: מר אלעד רוסט	
נעילת הכנס	

בברכת כנס פורה,

פרופ' הלל אביעזר, ד"ר תמי פלג, ד"ר שירי בן-נאים וד"ר טל שני-אור,

חברי הוועדה המדעית

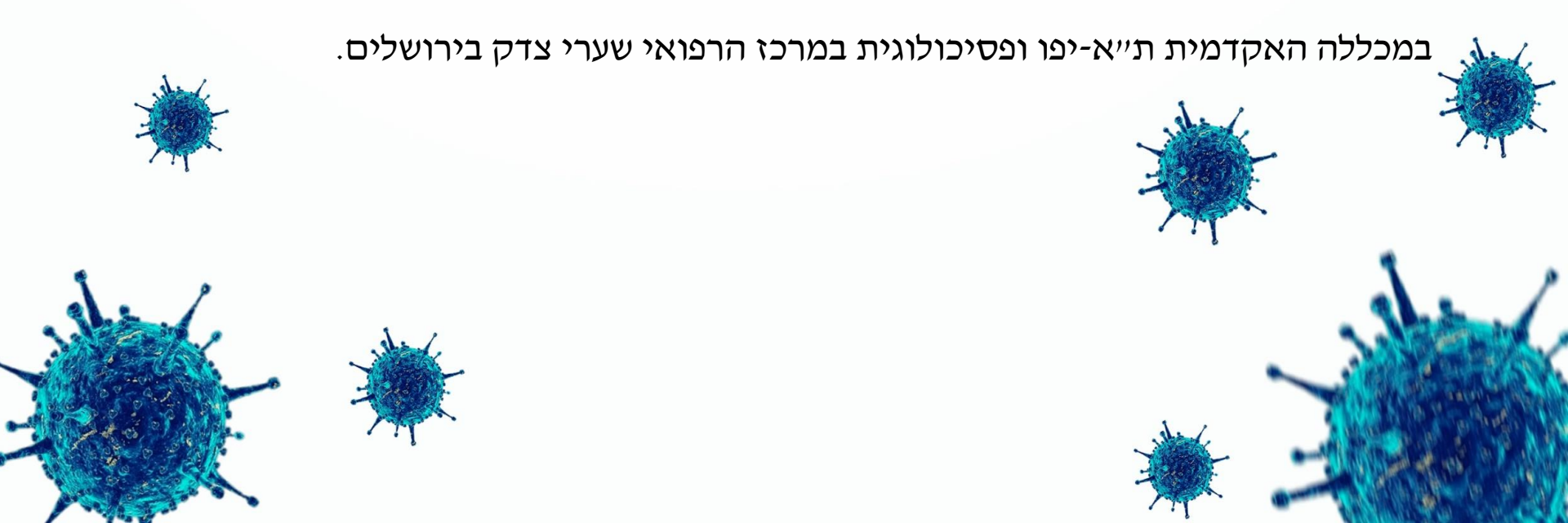

תקצירי הרצאות

"מבדידות האנשים הופכים..." – פסיכולוגיה שיקומית במחלקות "כתר" ובמערך הכללי: מודל התערבות פסיכולוגי במרכז הרפואי "שערי צדק"

במרץ 2020 נפתחו במרכז הרפואי שערי צדק מחלקות קורונה. עם פתיחתן שולבה בהן גם פסיכולוגית שיקומית. המענה הפסיכולוגי כולל טיפולים פרטניים של התערבות במשבר, ליווי ותמיכה, וכן מפגשי צוות קבוצתיים. במקביל ניתן מענה גם לצוותי המחלקות השונות על ידי סדנאות להגברת חוסן ושיפור ההתמודדות הנפשית, פניה פרואקטיבית לאנשי צוות חולים ומבודדים, העשרה ולימוד לצוותים הפסיכוסוציאליים וביצוע מחקר. ההרצאה תיגע במודל העבודה שפותח תוך כדי תנועה בשלושה מעגלי התערבות: מטופלים, בני משפחה וצוות. יוצגו העקרונות שעומדים בבסיס המודל: טיפול קרוב חוויה, החזקה, התערבויות בעת מצב חירום, shared traumatic reality, וחויית המטפל ככלי טיפולי.

גבי נעמי מימון היא פסיכולוגית שיקומית מומחית ודוקטורנטית באוניברסיטת בר אילן. עובדת ביחידות טראומה, המטולוגיה ופסיכיאטריה, ובתקופה האחרונה גם במחלקת כתר וטיפול נמרץ כתר משתייכת למרכזים הרפואיים שערי צדק והדסה עין כרם בירושלים. ד"ר מיכל בראון היא פסיכולוגית שיקומית מומחית, פסיכואונקולוגית. מרצה בכירה במכללה האקדמית ת"א-יפו ופסיכולוגית במרכז הרפואי שערי צדק בירושלים.

תקצירי הרצאות

טכנולוגיה בשירות בריאות הנפש: ניטור אקולוגי ואימון קוגניטיבי מרחוק במצבי משבר ולחץ

התפתחויות טכנולוגיות של השנים האחרונות, כמו גם העלייה בשכיחות של טלפונים סלולריים ואמצעי מחשוב ניידים בקרב האוכלוסייה, פותחת לחוקרי המוח וההתנהגות פתח חשוב לאיסוף נתונים ויישום התערבויות "בשטח", בצורה אקולוגית, במקום במעבדה. במחקריי, אני עושה שימוש בכלים הללו על מנת להבין טוב יותר את הקשר בין מדדים רגשיים לבין מדדי שליטה קוגניטיבית ביומיום ואת התרומה שלהם להבנת ויסות רגשי, חוסן נפשי ומצבים נפשיים.

בהרצאה, אציג נתונים ממחקרי שטח עדכניים: ניטור אקולוגי מתמשך של המצב הנפשי והיכולות הקוגניטיביות של לוחמים ולוחמות במצבי לחץ בזמן ההכשרה הצבאית שלהם, וניטור אקולוגי של ויסות רגשי במבוגרים צעירים עם ובלי הפרעת קשב וריכוז. לבסוף, אציג נתונים ממחקר יישומי אשר בדק את היעילות של אימון ממוחשב של קוגניציה חברתית בקרב מבוגרים עם סכיזופרניה.

ד"ר מור נחום היא מרצה בכירה בביה"ס לריפוי בעיסוק של האוניברסיטה העברית, ראש המעבדה לנוירו-תרפיה ממוחשבת. בעלת תואר שלישי בחקר המוח מהאוניברסיטה העברית.

תקצירי הרצאות

"מאחורי המסך" - וידאו כבלי טיפולי בעבודה עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי בתקופת הקורונה

תקופת הקורונה מפגישה אותנו עם חוסר ודאות רב, בפרט בצורך לצאת מחדר הטיפול. הסטינג הקבוע, העומד בבסיס התיאורטי והקליני של עבודתנו, נפרץ ומכריח אותנו להגדיר לעצמנו מחדש מהו טיפול. היציאה מהחדר כרוכה בשאלות ברמה המקצועית, האתית והאישית, אשר מקבלות משנה תוקף בעבודה עם מטופלים על הקשת האוטיסטית. עם זאת שבירת הסטינג מהווה הזדמנות ייחודית להתנסות באופנים חדשים של טיפול. דרך החוויות הקליניות הללו ניתן להתבונן וללמוד רבות על טיפול, על קשר, על המטופלים שלנו ועל עצמנו. בהרצאה זו אתאר כמה עקרונות לעבודה מרחוק עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי שגובשו מתוך ניסיוני האישי כמטפלת במוסיקה בעבודה בחודשי הסגר. אספר על ההתלבטויות, הקשיים, והיתרונות של עבודה במדיה הללו, ואשתף בתובנות שעלו לי מתוכה. גבי' לאה פיין היא מטפלת במוסיקה בעלת תואר שני במוסיקולוגיה מהאוניברסיטה העברית ובתרפיה במוסיקה ממכללת דוד ילין. עובדת בגן מרכזי תמיכה משלבים עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי וכן עם קשישים בבית אבות נווה הורים בירושלים.

תקצירי הרצאות

שיקום מרחוק באמצעות מציאות מדומה: יישום עכשווי בשטח ותוכניות לעתיד

שיקום מרחוק מאפשר להנגיש טיפול לאוכלוסיות המתמודדות עם קשיים נפשיים, קוגניטיביים או פיזיים, ולא מקבלות מענה מספק לכך בקהילה. מגפת הקורונה הדגישה והגבירה את הנחיצות והחיוניות של שירות שכזה. חברת XRHealth מפתחת אמצעי שיקום וטיפול במציאות מדומה, המאפשרים לקלינאים לייצר ולנטר באופן מדויק תוכניות טיפול און ליין ולאורך המפגשים הטיפוליים. השימוש באמצעים אלה נעשה עם קלינאים מתחומי עיסוק שונים בהם פסיכולוגים, מרפאים בעיסוק ופיזיותרפיסטים. הטיפול מאפשר למטופלים לקיים טיפול עצמאי במציאות מדומה, על בסיס יומיומי, מלווה בטיפול און ליין, פרטני או קבוצתי, בהתאם למטרות וצרכי המטופל. מממצאים ראשוניים עולה כי הטיפול מלווה בשיתוף פעולה גבוה, תחושת הנאה, אינטימי ומציאותי בחווייתו, ומסייע בהתמודדות טובה יותר עם כאב, חרדה, קשיים קוגניטיביים ואורטופדיים.

מר עידו מי-רז הוא פסיכולוג שיקומי מומחה. עובד בחברת XRHEALTH המפתחת מוצרים רפואיים במציאות מדומה ובמכון אאוטריצ' המציע טיפול פסיכולוגי ביתי. מתעניין בשיקום קוגניטיבי ופסיכולוגי ועוסק בפיתוח אמצעים לשיקום מרחוק באמצעות מציאות מדומה.

תקצירי הרצאות

Psychological aspects of employment instability during the COVID-19 pandemic

Psychological aspects that accompany employment instability due to the COVID-19 quarantine (lockdown) policy were investigated. 293 Israeli participants completed a Brief Illness Perception Questionnaire, a Distress Thermometer, and a Perceived Stress Scale. People placed by their employers on furlough (unpaid leave of absence) demonstrated significantly higher distress ($M=5.34$) than those who were unemployed prior to the pandemic ($M=3.79$). The implications and coping modes with these results will be discussed in this lecture.

ד"ר עמיחי בן-ארי הוא פסיכולוג שיקומי מומחה-מדריך. מנהל מרפאה נוירו פסיכיאטרית לילדים בהדסה. מלמד במגמה לפסיכולוגיה שיקומית באוניברסיטת אריאל. חוקר בעיקר בתחום של טראומה רפואית.

פרופ' דנה מרגלית היא פסיכולוגית שיקומית ורפואית מומחית-מדריכה. ראש התכנית לתואר שני בפסיכולוגיה שיקומית באוניברסיטת אריאל בשומרון. מר אלי מימון הוא מתמחה בפסיכולוגיה שיקומית. סטודנט לתואר שלישי באוניברסיטת אריאל בשומרון.

תקצירי הרצאות

הפעלת תוכניות לשיקום נוירופסיכולוגי בזמן קורונה

תקופת הקורונה מזמנת אתגרים שיקומיים בלתי שגרתיים. במכון הלאומי לשיקום נפגעי ראש, העוסק בתכניות יום שיקומיות לאוכלוסיות שיקומיות, נדרשנו להתמודדות עם התוויית מדיניות לצד דילמות כגון התאמת תהליך השיקום התעסוקתי לשוק עבודה במשבר, העברת הטיפוליים והתכנים למרחב הווירטואלי ולמצבים היברידיים, והתייחסות למשמעויות הרגשיות והפרקטיות של אוכלוסיות שיקומיות כקבוצת סיכון. לצד הקשיים ניתן למנות הזדמנויות רבות המהוות התפתחות בתפיסת תכנית יום שיקומית כגון התייעלות בשימוש בטכנולוגיות מתקדמות ושילוב של טיפול מרחוק ומקרוב. בהרצאה תוצג מסגרת העבודה בתכנית יום לצד הדילמות, ההתאמות וההזדמנויות שנוצרו בעקבות השינויים במציאות, דרך המקרה של תכנית יום שיקומית בדגש נוירופסיכולוגי למחלימים מסרטן שנפתחה עם פרוץ הגל הראשון במרכז גשר-גליל של המכון.

לימור שרוני היא נוירופסיכולוגית, פסיכולוגית שיקומית מומחית ומדריכה. מנהלת מרכז גשר-גליל של המכון הלאומי לשיקום נפגעי ראש.

ניצן יוסף היא מתמחה בפסיכולוגיה שיקומית, עובדת זו השנה חמישית במכון הלאומי לשיקום נפגעי ראש במרכז גשר-גליל, מרכזת את תכנית "סולם".

תקצירי הרצאות

טיפול קבוצתי מרחוק: אתגרים והזדמנויות

בהרצאה זו ייסקרו התהליכים הקבוצתיים ומאפייניהם הייחודיים בעבודת השיקום הקבוצתי מרחוק.

חויית ההנחיה המקוונת שיתקה לרגע את ההבנה של תהליכים קבוצתיים אוניברסליים, שהביטויים התקשורתיים הקונקרטיים שלהם השתנו. נתייחס להיבטים הטכניים של התקשורת ולמשמעותם התאורטית בהבנת תהליכים קבוצתיים. נזהה ונמשיג את ההיבטים הקבוצתיים האוניברסליים, נתבונן על תגובות המשתתפים למגפת הקורונה במרחב הקבוצתי, ולהשפעות של התערעורת מערכות חברתיות ומדיניות, בהיבט הכלכלי, חברתי, תעסוקתי ופוליטי-סוציולוגי. נמשיג את האובדנים המתרחשים במעבר לזום, את השפעתם על חווית המשתתפים והמנחים, ואת הביטוי ההתנהגותי שלהם. נדגים ביטויי תגובות חרדה ותהליכי אנטי-גרופ. נדגיש את חווית השייכות המאותגרת, אובדן המגע האישי, חווית הבדידות, חוסר הנראות והשינוי ביכולת לתפוס מקום במרחב הווירטואלי.

עדי עוז היא פסיכולוגית שיקומית מומחית. מרכזת תכנית "הטיפול המלא" במרכז רקנאטי.

יעל עברון היא פסיכולוגית שיקומית מומחית-מדריכה ומנחת קבוצות במרכז רקנאטי.

תקצירי הרצאות

"אם יש את נפשך לדעת": קבוצת גמרא בזום לאנשים עם פגיעה מוחית

זמן רב אנו מזהים שאוכלוסייה לא מבוטלת ממשתקמי המכון הלאומי לשיקום נפגעי ראש מוצאים בטקסטים היהודיים העתיקים מקור לנחמה. עם תחילת הסגר, עברו כל תוכניות השיקום במכון למסגרת מקוונת. מתוך חשיבה על התכנים שיוכלו לסייע למשתקמים להתמודד עם המציאות תוך המשך התהליך השיקומי נוסדה "קבוצת גמרא". לימוד הגמרא מהווה נדבך עיקרי בלימודים במסגרות חינוך דתיות, ומקושר לתחושות של זהות וערך עצמי. בנוסף הלימוד מהווה אתגר אינטלקטואלי המהווה פלטפורמה לשיקום קוגניטיבי. בקבוצה נלמדו טקסטים מהגמרא ברמות קושי שונות, כאשר כל מפגש כלל לימוד קטע לצד הסבר על מיומנויות קוגניטיביות שונות. במהלך הלימוד נגענו באסטרטגיות קשב וזיכרון, בארגון מידע, בהבחנה בין עיקר וטפל, באימפולסיביות, בגמישות חשיבתית ובהתנהלות בינאישית. בהרצאה תינתן טעימה מהנעשה בקבוצה, מהאופן בו לימוד טקסט יכול לשמש לשיקום קוגניטיבי ומהמשמעות הפסיכולוגית והשיקומית של קבוצה זו עבור משתתפיה.

אלעד רוסט הוא פסיכולוג שיקומי מומחה, בהסמכה להדרכה, מרכז תכנית שיקום קדם תעסוקתית במכון הלאומי לשיקום נפגעי ראש, מרכז רקנאטי בתל-אביב, ובעל קליניקה

פרטית בפרדס חנה.